

СЕКЦІЯ 2. Міжнародна співпраця та європейська інтеграція: інноваційний вимір

УДК 338.334.56(477)

Казарян-Верушкіна Валерія,
аспірантка Лабораторії проєктів та ініціатив,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна
together.united.ua@gmail.com

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ МІГРАНТІВ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК ПРАЦІ

Інтеграція українських мігрантів на європейський ринок праці чинить суттєвий вплив на динаміку зайнятості та економічний розвиток країн-реципієнтів. За оцінками Європейського центрального банку, до середньострокової перспективи (середньострокова перспектива визначається як наступні 5-10 років) коефіцієнт участі в робочій силі українських мігрантів працездатного віку в країнах Євразії може становити від 25 % до 55% [1]. Це означає, що від 25% до 55% українських мігрантів у віці від 18 до 65 років можуть бути зайняті на ринку праці країн Євразії.

Ріст чисельності українських мігрантів призводить до збільшення робочої сили в країнах-реципієнтах. За даними Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), сукупно робоча сила всіх країн ЄС зростає на 0,5% до кінця 2022 року. Найбільший вплив очікується в країнах, таких як Чехія (2,2%), Польща (2,1%), Естонія (1,9%), а також в інших країнах, таких як Угорщина, Латвія, Словаччина, Литва і Румунія, де зростання зайнятості становитиме від 1% до 1,5% [2].

За середньостатистичними даними в 2022 році поява українських мігрантів уже відчутно позначилась на розвитку різних сегментів ринку праці європейських країн. Однак, процес їх інтеграції супроводжується численними перешкодами, однією з яких, зокрема, є мовний бар'єр. Вивчення мови дозволяє мігрантам бути більш конкурентоспроможними на ринку праці та здійснювати більш успішну інтеграцію в суспільство країни-реципієнта.

Важливу роль у полегшенні інтеграції мігрантів відіграє міжнародна співпраця. Ця співпраця включає в себе обмін досвідом та найкращими практиками, а також реалізацію програми спрямовані на полегшення процесу інтеграції українських мігрантів у європейських країнах [3].

Європейський Союз вживає заходів для підтримки інтеграції мігрантів, спрямованих на полегшення процесу та надання додаткових можливостей для українських мігрантів. Кілька держав-членів ЄС, наприклад Франція, спростили процедури реєстрації для працівників-мігрантів, що призвело до створення значного числа робочих місць у офіційному секторі [4].

Програми навчання та підвищення кваліфікації також допомагають мігрантам здобути необхідні навички для працевлаштування в новій країні. Використання технологій у навчальних програмах для мігрантів, а також розвиток стартапів і бізнесів власних українських мігрантів у країнах-реципієнтах сприяють інноваційній динаміці [5]. Мігранти можуть бути джерелом нових ідей, підходів і підприємницьких проектів, що сприяють створенню нових робочих місць та росту економіки.

Українські мігранти активно включаються в ринок праці країн-реципієнтів. Наприклад, в Польщі близько половини з 1,2 мільйонів українських мігрантів знайшли роботу. Проте більшість з них працюють у сферах із нижчим рівнем оплати праці, таких як логістика, промисловість, сільське господарство, будівництво та готельний бізнес. Важливою є також швидкість інтеграції, оскільки 84% дорослих українців, які прибули в Польщу після лютого 2022

року, вже знайшли роботу, а 34% із них зробили це впродовж перших трьох місяців [6].

Українські мігранти не лише знаходять роботу на ринку праці, але й активно створюють власні бізнеси. Наприклад, 45% усіх нових іноземних компаній, створених в Польщі, належать українцям. Найпоширеніші сфери, в яких вони розпочинають підприємницьку діяльність, включають кав'ярні, клінінгові компанії, невеличкі будівельні фірми тощо [6]. Це свідчить про підприємницький потенціал українських мігрантів.

Українські біженці дедалі частіше переїжджають до Німеччини. За дослідженнями Міграційної платформи EWL та Центру Східноєвропейських студій Варшавського університету, кількість біженців в Німеччині зросла на понад 410 тисяч з початку масової міграції. Станом на червень 2023 року у країні зареєстровано понад 1 мільйон 100 тисяч шукачів притулку з України [7]. За даними Федерального агентства зайнятості в Німеччині, 2023 року брак кваліфікованих працівників є серед близько 200 професій [8]. Країні, зокрема, бракує медсестер, водіїв, фельдшерів, будівельників, а також фахівців, пов'язаних із доглядом за дітьми та автотранспортними технологіями. На рівні висококваліфікованих спеціальностей не вистачає фармацевтів, архітекторів та працівників ІТ-галузі. Приплив в країну українських мігрантів створює додаткові можливості для німецького ринку праці оскільки може забезпечити необхідну кількість кваліфікованих працівників.

Отже, інтеграція українських мігрантів на європейський ринок праці має значний вплив на розвиток економіки країн-реципієнтів. Сприяючи їх інтеграції через мовні курси та інноваційні підходи, країни можуть забезпечити кращі умови для успішної адаптації мігрантів на ринку праці. Такий підхід сприятиме не лише інтеграції мігрантів, але й загальному розвитку економіки та суспільства.

На жаль, незважаючи на потенційно позитивний вплив міграції українських громадян на розвиток країн-реципієнтів та можливості для українців знайти роботу й покращити якість життя, ця ситуація несе значні загрози для України:

1. *Демографічна втрата*: Зменшення чисельності населення України внаслідок масової міграції може призвести до демографічної кризи, зниження робочої сили та погіршення структури населення.
2. *Втрата трудового потенціалу*: Відтік кваліфікованої робочої сили за кордон може створити проблеми для розвитку внутрішнього ринку праці та економіки України, особливо в контексті зростання обсягу робіт, які вимагають високу кваліфікацію [9].
3. *Втрата грошових переказів*: Українці, які перебувають за кордоном, надсилають грошові перекази родинам в Україну. Падіння цього джерела доходів може вплинути на фінансову стабільність родин та споживчий ринок в Україні.
4. *Економічна втрата*: Масова міграція може призвести до втрати потенціалу для розвитку внутрішнього ринку та втрати інвестицій, які можуть реалізовуватися на території України [10].

Чим довше триватимуть військові дії в країні, тим більше українців буде вирішувати залишити свою батьківщину. Для того щоб уникнути подальших негативних наслідків, уряд України повинен прийняти заходи для зменшення міграційних потоків та створення умов для повернення українців-мігрантів, спрямованих на покращення умов життя, надання можливостей для зайнятості та інші стимули. Демографічна та економічна стабільність України залежить від того, наскільки успішно країна зможе впоратися з цією складною проблемою.

Список використаної літератури:

1. Туча О., Співак І., Бондаренко О., Погарська О. Вплив українських мігрантів на економіки країн-реципієнтів. Національний банк України. 2022. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Migration_impact_2022-12-15.pdf
2. Організація економічного співробітництва та розвитку. Потенційний внесок українських біженців у робочу силу в європейських приймаючих країнах. 27 липня 2022 р. URL: <https://www.oecd.org/ukraine-hub/policy-responses/the-potential-contribution-of-ukrainian-refugees-to-the-labour-force-in-european-host-countries-e88a6a55/>

3. Павліха Н., Цимбалюк І., Уніга О. Розвиток та регулювання ринку праці прикордонного регіону [Текст] : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 223 с. ISBN 978-966-940-195-3

4. Шепель, О. (2022). Інтеграційна складова міжнародної трудової міграції в приймаючих країнах. *Цифрова економіка та економічна безпека*, (2(02) /), 3-10. <https://doi.org/10.32782/dees.2-1>

5. Долиняк Ю. О., Павліха Н. В., Цимбалюк І. О. Ринок освітніх послуг в умовах європейської інтеграції: ретроспективний аналіз і напрями розвитку [Текст]: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 232с.

6. Właszczak A. Ukraińscy uchodźcy odnaleźli się na polskim rynku pracy. 21.02.2023. <https://www.rp.pl/rynek-pracy/art37993771-ukrainscy-uchodzcy-odnalezli-sie-na-polskim-rynku-pracy>

7. Зимнін А. З Польщі до Німеччини. Нові тенденції міграції українських біженців. Міграційна платформа EWL 13.09.2023 <https://ewl.com.ua/дослідження-з-польщі-до-німеччини/>

8. Bundesagentur für Arbeit. Zahl der Engpassberufe steigt **02.06.2023**. <https://www.arbeitsagentur.de/presse/2023-26-fachkraeftemangel-nimmt-zu-zahl-der-engpassberufe-steigt-auf-200>

9. Павліха Н.В., Цимбалюк І.О., Хомюк Н.Л., Войчук М. В., Савчук А.Ю., Коломечюк В.В., Цимбалюк С.М. Безпека сталого розвитку регіонів та територіальних громад України на засадах інклюзивного зростання: монографія. Луцьк : Вежа-Друк. 2022. 514 с.

10. Цимбалюк І. О. Інклюзивний розвиток регіону в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 340 с. 14,8 д.а. ISBN 978-966-940-278-3